

Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2025 – 27

Důvodová zpráva

Obsah:

1. Úvod, komentář ke střednědobému výhledu
2. Hospodaření města v minulých letech
3. Základní teze střednědobého výhledu na následující období
4. Závěr a finanční rizika

Přílohy:

5. Graf vývoje příjmů a výdajů – tabulka 5
6. Rozpočtová odpovědnost – tabulka 6
7. Střednědobý výhled rozpočtu města – tabulka 7

Zpracoval:

Ing. Květuše Podlipná, vedoucí finanční odboru

1. Úvod

Střednědobý výhled rozpočtu upravuje §3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

„Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“

Z výhledu rozpočtu se vychází při zpracování ročního rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu poskytuje přehled o vývoji hospodaření města v minulosti a možnostech v budoucnosti, umožňuje nastavit udržitelnost financí a vymezit finanční možnosti města dostát svým závazkům.

Poslední aktualizace rozpočtového výhledu města Nová Paka byla provedena v prosinci roku 2022, kdy byl schválen rozpočtový výhled na roky 2024 – 2026.

2. Hospodaření města v minulých letech

v tis.Kč	2018	2019	2020	2021	2022	2018-22
1.Daňové příjmy	132 925	141 533	133 742	146 740	167 687	722 627
2.Nedaňové příjmy	25 286	26 979	25 534	40 815	32 769	151 383
3.Kapitálové příjmy	4 503	11 653	2 064	6 266	33 311	57 797
4.Přijaté dotace	36 430	70 204	88 755	92 826	45 884	334 099
Příjmy celkem (<i>po konsolidaci</i>)	199 144	250 369	250 095	286 647	279 652	1 265 907
5.Běžné výdaje	140 245	138 788	163 641	166 817	177 484	786 975
6.Kapitálové výdaje	73 175	51 160	91 361	104 793	123 808	444 297
Výdaje celkem (<i>po konsolidaci</i>)	213 420	189 948	255 002	271 610	301 293	1 231 273
Saldo	-14 276	60 421	-4 907	15 037	-21 641	34 634

V minulých letech 2018 až 2022 město Nová Paka dosáhlo kladného salda hospodaření ve výši cca 35 mil. Kč.

Saldo rozpočtu vyjadřuje rozdíl mezi příjmy a výdaji za daný rok. Deficity jsou přirozenou součástí rozpočtu města v situaci zvýšených výdajů například na investice a opravy a říkají, že ten daný rok město realizovalo více výdajů než příjmů. Přebytky období deficitů vyrovnávají. Hospodaření města Nová Paka je v dlouhodobějším horizontu vyrovnané a rozpočtově správné. Na příjmech bylo inkasováno 1 266 mil. Kč a vyčerpáno 1 231 mil. Kč.

Příjmy v tomto období ovlivnila zejména výše inkasovaných dotací, která má výrazně stoupající tendenci, naopak klesající prodej majetku (s výjimkou roku 2021) a pak pochopitelně pandemie covid. Bilancování roku 2020 s ohledem na dopady covidu ukázalo, že propad sdílených daňových příjmů (s původně očekávaným 7%tním růstem) byl u Nové Paky oproti roku 2019 minimálně 17 miliónů Kč. Díky kompenzačnímu bonusu, 11 miliónů Kč v roce 2020 a další 2 milióny v roce 2021, nebyly dopady covidu na rozpočet města tak zřetelné. Doping ekonomiky podporami zajistil, že nedošlo k tak hlubokým ztrátám výnosů sdílených daní, ke kterým by bývalo došlo bez podpor realizovaných na úkor státního rozpočtu zadlužováním státu. Ekonomiku ČR zejména za rok 2020 je ale třeba vidět jako uměle dopovanou, což ekonomické výsledky zkreslilo. Rok 2021 zaznamenal postupné oživení ekonomiky, růst mezd (včetně výplat mimořádných odměn zaměstnancům ve zdravotnictví, sociálních službách, příslušníkům bezpečnostních sborů, vojákům atd), růst cen... což spolu s pozitivním dopadem úpravy rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů mělo za následek, že příjmová strana

rozpočtu města Nová Paka dokonce převýšila hodnoty z roku 2019. Příznivé tempu růstu daňových příjmů pokračovalo v roce 2022 a velmi pravděpodobně bude pokračovat i v roce 2023. V letech následujících lze ovšem očekávat, že tempo růstu daňových příjmů, které tvoří základní pilíř rozpočtu obcí, výrazně zpomalí....

Z výdajů připadá průměrně 70% na běžné výdaje. Trend běžných výdajů lze hodnotit pozitivně, neboť běžné výdaje město dle výkazů drželo na uzdě. Tím zajistilo stabilizaci a dobrou finanční kondici do náročných let 2020 a 2021, které byly postiženy výpadkem příjmů. Běžné výdaje v uvedených dvou letech do značné míry navýšila protikrizová opatření (nákupy ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu, náhrady mezd apod.)

Výše kapitálových výdajů souvisí úzce s investičními dotacemi, předfinancováním apod. Za uplynulých 5 let bylo proinvestováno 444 mil Kč.

v tis.Kč	2018	2019	2020	2021	2022
Běžné příjmy včetně neinvestičních dotací	190 158	201 334	209 169	232 412	243 108
Běžné výdaje	140 245	138 788	163 641	166 817	177 485
Uhrazené splátky dlouhodobých půjček	2 013	2 013	2 013	2 013	2 739
Provozní saldo	49 914	62 546	45 529	65 596	65 624
Provozní saldo po uhrazení spl. úvěrů	47 901	60 533	43 516	63 583	62 885
podíl provoz. salda na běž. příjmech	26%	31%	22%	28%	27%

Klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví města je ukazatel **provozního salda hospodaření**, které znamená rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Provozní saldo fakticky znamená vlastní finance, které ročně zbývají samosprávě na „volnou útratu“. Zahrnují roční potenciál pro investice, ale také na obnovu majetku samosprávy, splácení dluhů, tvorbu finančních rezerv apod. Je to jeden z ukazatelů bedlivě sledovaný bankou v případě žádosti o úvěr, ale také při jeho splácení.

Provozní saldo města Nová Paka představuje dlouhodobě skvělé výsledky (viz.tabulka výše). V roce 2020 město vhodně zareagovalo na počínající finanční krizi, hodně pomohla také vyrovnávací kompenzační dotace; a i když saldo rozpočtu vykazovalo tento rok drobný 5-ti miliónový schodek, provozní saldo se pohybovalo v kladných hodnotách 45 miliónů Kč. V roce 2021 se město opět dostalo do kladného salda rozpočtu, v následujícím roce 2022 vykazovalo 22 miliónový schodek, ale také skvělých 65,6 miliónů provozního salda hospodaření.

3. Základní teze střednědobého výhledu rozpočtu

3.1. Příjmová stránka vychází z vývojových řad jednotlivých příjmů, zohledňuje platnou legislativu a přihlíží k závěrům makroekonomické predikce ministerstva financí. Samozřejmostí je respektování konzervativního přístupu k odhadu všech položek. Celkové příjmy za rozpočtované období 2025-27 jsou predikovány ve výši 573 mil. Kč; (plus zapojení KTK s celkem 60 mil. Kč) tj. celkových 633 mil. Kč.

Příjmy samosprávy závisí především na:

- počtu obyvatel
- počtu žáků
- velikosti katastru
- dani z nemovitosti
- místních poplatcích
- vlastní činnosti (pronájmy majetku...)
- dotacích (na výkon státní správy, na provoz a řízení samosprávy, na investice)
- počtu zaměstnanců pracujících v katastru
- výnosech sdílených daní
- prodeji majetku

Základnou pro stanovení daňových příjmů je skutečné inkaso předchozích let. Pro roky následující je ovšem velmi obtížné predikovat vývoj zadluženého státu, odhadnout dopady válečných konfliktů, ale i případně další související vládní opatření na restart ekonomiky a podnikání. Tyto změny sice nemusí nutně narušit zákon o rozpočtovém určení daní, ale zmenšit pomyslný měšec peněz, který je určen k přerozdělení pro územně samosprávné celky. Stejně jako v minulém období výši celkových příjmů významně ovlivňuje inkaso dotací. Ačkoliv jsou připravovány projekty s možnou účastí dotace, není možné s přijetím dotace do výhledu rozpočtu počítat, dokud nejsou uzavřeny dotační smlouvy nebo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě jejich zapojení do hospodaření se bude jednat o zdroj pro kapitálové výdaje.

3.2. Výdajová stránka by měla mít stejný vývoj jako příjmová, aby nedocházelo k nezdravému vývoji rozpočtu, poklesu provozního přebytku, roztočení úvěrové spirály a nezdravému zadlužování. Tato podmínka byla v rámci provozního rozpočtu dodržena, ovšem na cenu úsporných opatření na straně výdajů. Provozní výdaje při zachování stávající struktury a bez vlivu dotací v jednotlivých letech zachovávají minimální růst. Výdaje celkově 2025 až 2027 = 633 mil. Kč.

Výdaje samosprávy závisí především na:

- objemu a stavu majetku (údržba ...)
- cenách nakupovaných služeb a zboží (vývoj cen spotřeby...)
- efektivitě organizací a společností založených nebo zřízených obcí
- smlouvách (ceny vs. dodávky)
- zaměstnancích obce (produktivita, počet, mzdy...)
- správě dluhu a nákladech na dluh (výše a cena dluhů, úroky a poplatky)
- investicích (projekty, obnova majetku....)

Zřejmé je, že samospráva může efektivně řídit finance především skrze výdaje. Proto stav a vývoj financí bude vždy záviset především na stavu příjmů daného vnější ekonomikou, počtu obyvatel, a hlavně na politice samosprávy na straně výdajů.

3.3. Saldo rozpočtu ve střednědobém výhledu rozpočtu 2025 – 2027 je celkové saldo rozpočtu navrhováno nulové, tj. příjmy a výdaje rozpočtu vyrovnané. V jednotlivých ročních rozpočtech pak může být saldo jak kladné díky vazbě mezi skutečnými příjmy a výdaji tak i záporné, díky přijetí úvěru či zapojování zdrojů z minulých let do rozpočtu.

3.3. Úvěrové zatížení města bude i v příštích letech přísně regulováno. Limit zadluženosti stanovený zákonem o rozpočtové odpovědnosti je 60% průměrného příjmu za poslední 4 roky a k 31.12.2022 činí pro město Nová Paka 12,34%. Dluh celkem k témuž datu činil 32 898 tis. Kč. Bude-li potřebné zapojit nový úvěr do rozpočtu například z důvodu předfinancování dotací, pak pochopitelně při dodržení pravidel rozpočtové odpovědnosti.

4. Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu vychází ze schváleného rozpočtového výhledu na roky 2024 až 2026 a zakotvuje:

- vyrovnaný rozpočet na období 2025 – 2027
- bezpečné úvěrové zatížení výrazně pod limitem daným zákonem o rozpočtové odpovědnosti
- schopnost města dostát svým dosavadním závazkům
- stabilitu financí

Rizika pro finance města Nová Paka lze spatřovat zejména ve:

- změnách zákonů, které změni strukturu i výši daňových výnosů
- stagnaci ekonomiky ČR a ohrožení stability veřejných financí špatným hospodařením
- zdražování investic
- vyšších požadavcích na růst běžných výdajů z řad organizací a společností napojených na město

Rizika pro finance města posilují, zejména vnější hrozby. Jsou tu rizika související s dopady vládních opatření do ekonomiky a rizika stability veřejných financí jako celku, která posílila i podstatnou změnou daňových zákonů, účinnou od 1.1.2021. Dále rizika související s válečnými konflikty na Ukrajině a Blízkém východě.

Vzrostlo riziko růstu cen, platů, stavebních prací apod. Je třeba počítat s tím, že tlaky na růst provozních výdajů příliš nepoleví, ale běžné příjmy oslabí.

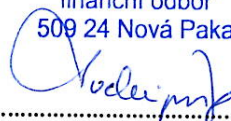
Budování a rozvoj infrastruktury města pro zlepšení podmínek a služeb souvisejících s podnikáním a bydlením, investice do technologií a modernizace mohou rizika snížit.

V Nové Pace dne: 24.11.2023

MĚSTSKÝ ÚŘAD NOVÁ PAKA

finanční odbor

509 24 Nová Paka -1-

Ing. Podlipná Květuše, vedoucí finančního odboru

Schváleno zastupitelstvem města dne 11.12.2023 usnesením číslo 205.

Graf vývoje příjmů a výdajů v letech 2018 - 2022 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
■ PŘÍJMY	199 144	250 369	250 095	286 647	279 652
■ VÝDAJE	213 420	189 948	255 002	271 610	301 293
■ SALDO	-14 276	60 421	-4 907	15 037	-21 641
■ PROVOZNÍ SALDO	47 901	60 533	43 516	63 583	62 885

■ PŘÍJMY ■ VÝDAJE ■ SALDO ■ PROVOZNÍ SALDO

ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST

Město Nová Paka, IČ: 00271888

Výpočet pravidla pro hospodaření ÚSC dle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Definice příjmů: řádek 4200 části IV. výkazu FIN 2-12 M

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Rozpočtové příjmy v roce 2022	279 652
2	Rozpočtové příjmy v roce 2021	286 647
3	Rozpočtové příjmy v roce 2020	250 095
4	Rozpočtové příjmy v roce 2019	250 369
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	266 691
6	Účet 281 – Krátkodobé úvěry	0
7	Účet 282 – Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	0
8	Účet 283 – Krátkodobé závazky z vybraných dluhopisů	0
9	Účet 289 – jiné krátkodobé půjčky	0
10	Účet 322 – Směnky k úhradě	0
11	Účet 326 – Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	Účet 362 – Krátkodobé závazky z ručení	0
13	Účet 451 – Dlouhodobé úvěry	10 898
14	Účet 452 – Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	22 000
15	Účet 453 – Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
16	Účet 456 – Dlouhodobé závazky z ručení	0
17	Účet 457 – Dlouhodobé směnky k úhradě	0
18	Dluh celkem	32 898
19	Podíl dluhu k průměru příjmů	12,34%
20	5% z rozdílu mezi výší dluhu a 60% průměru příjmů za poslední 4 roky	0

Střednědobý výhled rozpočtu 2024 - 2026

Tabulka číslo 7

1	rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		skutečnost		rozpočet		návrh rozpočtu	
2	Závazky k 1. 1.	13 650	10 900	8 150	6 150	4 150	2 150
3	Závazky k 31. 12.	10 900	8 150	6 150	4 150	2 150	150
4	Příjmy - daně a poplatky	167 687	142 000	184 000	150 000	155 000	160 000
5	Příjmy - ostatní	76 374	161 213	158 736	20 000	20 000	20 000
6	Dotace - státní	16 579	17 807	17 000	16 000	16 000	16 000
7	Dotace - ostatní	19 012	0	0	0	0	0
9	PŘÍJMY CELKEM	279 652	321 020	359 736	186 000	191 000	196 000
8	Příjmy minulých let	24 380	130 000	100 000	0	0	0
9	KTK k BÚ	0	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
10	Výdaje kapitálové	123 808	265 495	285 453	50 000	55 000	60 000
11	Běžné výdaje	220 687	202 785	192 283	154 000	154 000	154 000
12	VÝDAJE CELKEM	301 293	468 280	477 736	204 000	209 000	214 000
13	Splátky úvěrů	2 739	2 740	2 000	2 000	2 000	2 000
14	Rozdíl příjmů a výdajů	-21 641	-147 260	-118 000	-18 000	-18 000	-18 000